

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Jana Passera a Mgr. Davida Hipšra, v právní věci žalobce: **JUDr. Z. A.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Sokolovská 855/225, Praha 9, proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 7. 2009, čj. X, o námitce podjatosti soudu vznesené žalobcem,

t a k t o :

Soudci Městského soudu v Praze JUDr. Miroslava Hrehorová, Mgr. Jiří Tichý a Mgr. Dana Černovská **nejsou vyloučeni** z projednání a rozhodování věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 12 Cad 12/2009.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze (dále také „městský soud“) se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 31. 7. 2009, čj. X, a dále toho, aby městský soud uložil žalované odložit vymáhání částky vyměřené platebním výměrem.

Podáním ze dne 25. 9. 2009, doručeným městskému soudu dne 31. 3. 2009, žalobce vznesl „námitku podjatosti soudu“. Ke svému podání přiložil kopii trestního oznámení a uvedl, že požádal nejvyšší státní zástupkyni o prošetření podezření ze spáchání trestného činu zpronevěry mimo jiné proti „podezřelým soudcům“ Městského soudu v Praze. Uvedl, že i když zákon omezuje právo na nezávislý a nestranný soud na právo vznést námitku podjatosti pouze proti jednotlivým soudcům, žalobce se ve smyslu čl. 10 Ústavy odvolává na čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, který právo na nezávislý a nestranný soud zaručuje. Podezření ze spáchání trestného činu zpronevěry odvíjí žalobce od toho, že městský soud neplnil svou dohlédací povinnost na výkon činnosti správce konkursní podstaty, čímž měla být zmařena výplata odměny žalobci ve výši 8 314 720 Kč. Nestrannost a nezávislost městského soudu jako celku je tak ve všech řízeních, jichž je žalobce účasten, objektivně zpochybněna.

K námitce podjatosti se vyjádřili soudci senátu 12 Cad Městského soudu v Praze, JUDr. Miroslava Hrehorová, Mgr. Jiří Tichý a Mgr. Dana Černovská, nad rámec také soudci zastupujícího senátu JUDr. Hana Veberová, Mgr. Marek Bedřich, JUDr. Jitka Hroudová. Všichni soudci shodně uvedli, že nemají poměr k věci ani k účastníkům řízení, a že na výsledku řízení nemají zájem.

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednáváné věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Jak již Nejvyšší správní soud uvedl v rozhodnutí ze dne 5. 8. 2009, čj. Nao 45/2009 - 39 (dostupné na www.nssoud.cz), „nemůže účastník řízení namítat podjatost soudu jako instituce. Z § 8 odst. 5 věty první s. ř. s. plyne, že žalobce může namítat podjatost jednotlivého soudce, resp. jednotlivých soudců (a dále též soudní osoby, tlumočníka nebo znalce), tedy nikoli soudu jako instituce. Jedná se o racionální legislativní řešení, neboť o podjatosti jakožto zvláštním vnitřním psychickém poměru lze uvažovat toliko ve spojitosti s člověkem jakožto bytostí schopnou duševních dějů a reflexe okolních skutečností, nikoli v souvislosti s institucí k těmto procesům ze své podstaty naprosto nezpůsobilou“.

Nejvyšší správní soud proto vyložil podanou námitku podjatosti tak, že se týká těch soudců Městského soudu v Praze, kteří mají žalobcovu věc v souladu s rozvrhem práce projednat a rozhodnout, tj. soudců senátu 12 Cad.

Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům – kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů – mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský. V projednávané věci však žádný z těchto důvodů nebyl zjištěn. Jmenovaní soudci se rovněž nepodíleli na projednávání nebo rozhodování věci u žalovaného správního orgánu ani v předchozím soudním řízení.

Žalobce námitku podjatosti městského soudu odůvodňuje tím, že podal trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu zpronevěry, jehož se mimo jiné měli dopustit „podezřelí soudci“, a to tím, že městský soud neplnil svou dohlédací povinnost na výkon činnosti správce konkursní podstaty.

Otázku, zda trestní oznámení na soudce může samo o sobě založit objektivní pochybnost o nepodjatosti soudce, již zdejší soud řešil v usnesení ze dne 14. 7. 2009, čj. Nao 36/2009 - 49, a zodpověděl ji záporně.

Z vyjádření jmenovaných soudců městského soudu k podané námitce podjatosti ani z obsahu spisu městského soudu nevyplývá, že by podáním trestního oznámení získali poměr k věci, účastníkům řízení či jejich zástupcům, který by je vylučoval z dalšího rozhodování. Nelze tedy dovodit, že by podání trestního oznámení založilo jejich negativní vztah k žalobci, který by ovlivnil další rozhodování těchto soudců. Obecně by se mělo vyloučení soudce z projednání a rozhodování věci pojit se subjektivními důvody, tedy s poměrem soudce k věci, účastníkům či jejich zástupcům, který mu znemožňuje objektivně a nestranně rozhodnout. Lze připustit vznik situací, kdy budou namítané důvody podjatosti natolik silné, že odůvodní vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci, přestože se on sám podjatý nebude cítit. Taková situace však může nastat zcela výjimečně. Opačný přístup by mohl velmi snadno vyústit v možnost účastníků ovlivňovat složení rozhodujícího senátu např. podáváním byť i zcela zjevně nedůvodných trestních oznámení, která by pak automaticky vedla k vyloučení soudce.

V nyní posuzované věci dále Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že žalobce podal trestní oznámení proto, že městský soud údajně pochybil při dohlédací povinnosti na činnost správce konkursní podstaty. K rozhodování v těchto věcech nejsou příslušné soudy ve správním soudnictví. Není ani tvrzeno, že by se případné vyšetřování mohlo jakkoli dotknout soudců rozhodujících věc vedenou u městského soudu pod sp. zn. 12 Cad 12/2009.

Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že JUDr. Miroslava Hrehorová, Mgr. Jiří Tichý a Mgr. Dana Černovská nejsou vyloučeni z projednání a rozhodování věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 12 Cad 12/2009.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 22. července 2010

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu